

NOGUÉ i PUIGVERT, Pep: *Esmorzem!: Una bona colla de propostes per començar el dia amb alegria*. Girona: Àgora Recordis, 2007, 93 p.

OTERO i ARMENGOL, Iago; BOADA, Martí; RODOREDÀ, Geòrgia: *La Vall d'Olzinelles: Els dominis de l'alzinar i la sureda*. Sant Celoni: Ajuntament de Sant Celoni, 2007, 371 p.

PALAHÍ, Lluís; NOLLA, J. M.; VIVO, David: *De Kerunta a Gerunda: Els orígens de la ciutat*. Girona: Ajuntament de Girona, 2007, 254 p.

PANAREDA CLOPÉS, Josep M.: *Descobrim el Montseny*. Barcelona: PAM, 2007, 112 p.

PASQUAL COSTA, Miquel: *Punt de partida*. Girona: Papers on Demand, 2007, 274 p.

PAUNERO AMIGO, Xavier; CORONA TREVIÑO, Leonel [eds.]: *Sistemas productivos locales en México: Tipología desde la perspectiva europea*. Girona: *Documenta Universitària*, 2007, 234 p.

PLADEVALL i FONT, Antoni: *El general Josep Moragues, heroi i màrtir de Catalunya*. Girona: Diputació de Girona / Ajuntament de Sant Hilari Sacalm, 2007 (2a ed.), 182 p.

PORTELL RIFÀ, Joan: *Serrallada litoral en BTT*. Valls: Cossetània Edicions, 2007 (2a ed.), 142 p.

PRATS PLANAGUMÀ, Lluís; BLASCO FRANCH, Daniel [ed.]: *Els reptes de la formació continuada*. Girona: *Documenta Universitària*, 2007, 99 p.

PUIG i OLIVER, Lluís M. de: *Girona, guerra i absolutisme: Resistència al francès i defensa de l'antic règim (1793-1833)*. Girona: Diputació de Girona / Ajuntament de Girona, 2007, 104 p.

PUIG, Estanis: *Tots els colors de l'Escala: Recull d'articles 2003-2007*. Girona: Mínima, 2007, 186 p.

PUIGBERT, Pere; ESPONELLÀ, Núria: *Un any al camp*. Barcelona: Columna, 2007, 295 p.

en els àmbits socials i culturals de la Catalunya del principi del segle XXI.

David Moré Aguirre

Desmuntant
Álvarez, Bertrana,
Rahola, Ruiz...
i Girona

JUBERT, Joaquim.

Diego Ruiz, Prudenci Bertrana i La locura de Álvarez de Castro. CCG Edicions. Girona, 2007. 326 pàgines.

Diego Ruiz, Prudenci Bertrana i La locura de Álvarez de Castro no és una sola obra; són moltes obres juntes que Joaquim Jubert ha confegit i compilat en un únic volum publicat a la Biblioteca Valvi, per al gaudi d'aquells que volien recuperar justament aquella part del passat gironí. Les xarxes que traça Jubert esdevenen al llarg de la lectura més i més complexes. Si d'antuvi semblava que el llibre havia de començar a desgranar la gènesi de l'opuscle de Diego Ruiz i Prudenci Bertrana publicat el 1910 i titulat, per a escàndol de les forces conservadores i espanyolistes de la ciutat, *La locura de Álvarez de Castro*, el resultat final difereix a bastament del pensament inicial. D'una banda, hom hi troba sengles extenses biografies de Diego Ruiz i Prudenci Bertrana. Encara que no hi ha cap novetat remar-

cable al cos biogràfic dedicat a Bertrana, les sorpreses arriben en abordar el doctor Ruiz. El lector se submergeix en el món d'aventures, embolics, aparences i sobresalts del dit Diego Ruiz, que trasbalsà tota la ciutat de Girona mentre va ser director del manicomi de Salt. I d'ací, se salta a un personatge absolutament desconegut per a qualsevol gironí: Max Bembo, germà de Diego Ruiz, encara més polifacètic i aventurer que el seu germà. La trama d'embolics, d'encreuaments, de camins oposats o paral·lels porta gairebé a tenir la sensació que s'és en presència d'una novel·la. Tanmateix, són fets reals, i el rigor del treball facilita el retorn al primer objectiu: la bogeria d'Álvarez.

Això no obstant, abans d'arribar a esbrinar si era boig o no el gran defensor de Girona el 1809, el lector encara ha de rebre una altra dosi d'informació. En aquest cas, referent a un altre personatge: Carles Rahola. L'intel·lectual gironí apareix en escena ensems amb tota la bateria d'articles de la premsa d'abans i després de la publicació del polèmic opuscle. Sota l'ull de Jubert, la figura de Rahola es torna més nítida, però perd una part de la seva mitificació. És a dir, el pensament de Rahola guanya en exactitud però perd en màgia gironina. És un primer pas, però no pas el darrer. Seguidament, articles, contraarticles, contracontraarticles i rèpliques de contracontraarti-

cles se succeeixen en un reguitzell d'arguments i fins i tot d'insults que palesen l'abast i el to del debat. La dreta gironina responia l'esquerra gironina i ambdues s'enquadraven dins els tòpics que més tard els historiadors els han atribuït canònicament. En el fons, les noves generacions s'enfrontaven definitivament als seus pares i enterraven una part important de la seva xarxa epistemològica, on hi havia, és clar, el mite dels setges de Girona. Però el funeral no es féu ben fet, i el mite —transformat i adaptat— ressorgí un temps més tard de la mà d'aquell Carles Rahola que el 1910 rebutjava tota glorificació i honor dels setges de 1808 i 1809.

Els embolics no podien quedar més ben retratats, gràcies als apèndixs esplèndids que Jubert regala als lectors, on recupera una part important de textos oblidats. Amb tot, el gran regal, l'autèntic regal de Jubert, que ocupa discretament unes quatre pàgines de l'obra, és la seva diagnosi d'Álvarez de Castro. Després de tantes aventures, tants personatges, tantes històries viscudes, tants articles, tants debats, tantes discussions agres entre gent de generacions i ideologies oposades, la diagnosi passa inadvertida, de la mateixa manera que el missatge que tots els lectors potser esperaven de trobar a l'inici de l'obra: el general no era pas boig. Per descomptat.

Borja Vilallonga